

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 29 sierpnia 2013 roku skierowanym przeciwko P. S. małoletni powód M. S. reprezentowany przez przedstawicielkę ustawową – I. S. wniósł o podwyższenie alimentów z kwoty po 400 zł miesięcznie do kwoty po 800 zł miesięcznie. Pozwany na rozprawie w dniu 15 listopada 2013 roku uznał powództwo do kwoty po 500 zł miesięcznie, wnosząc o jego oddalenie w pozostałej części.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 22 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi podwyższył zasądzone od P. S. na rzecz małoletniego M. S. alimenty z kwoty po 400 zł miesięcznie do kwoty po 700 zł miesięcznie, płatne do 15. dnia każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat poczynając od dnia 23 października 2013 roku. Sąd oddalił powództwo w pozostałej części, nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności w punkcie uwzględniającym powództwo oraz nakazał pobrać od P. S. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 180 zł tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej.

Rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego zostało oparte na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z dnia 24 maja 2011 roku, wydanym w sprawie sygn. akt (...), rozwiązał przez rozwód związek małżeński P. S. i I. S. oraz zasądził od P. S. na rzecz jego małoletniego syna M. S. alimenty w kwocie po 400 zł miesięcznie.

Małoletni M. S. ma 14 lat, jest uczniem I klasy gimnazjum, mieszka z matką I. S.. Koszty utrzymania mieszkania zwiększyły się od 2011 roku o 35 zł i wynoszą obecnie około 625 zł miesięcznie. Koszty utrzymania małoletniego powoda również uległy podwyższeniu. I. S. więcej wydaje na jedzenie, leczenie i szkołę powoda. Od lutego 2013 roku małoletni uczeńszcza na rehabilitację, z powodu deformacji klatki piersiowej i skrzywienia kręgosłupa. W ostatnim okresie wady te szybko postępują, co spowodowane jest intensywnym wzrostem małoletniego. W lipcu M. S. przebywał w szpitalu, miał przejść operację, od której ostatecznie odstąpiono, jednakże lekarz zlecił zwiększenie rehabilitacji i skierował małoletniego do masażysty. W związku z tym, że w państwowej służbie zdrowia terminy rehabilitacji są odległe, I. S. zapisała syna na rehabilitację prywatnie. Obecnie powód dwa razy w tygodniu ma wizyty prywatne, jedna kosztuje 70 złotych i raz w tygodniu wizytę w państwowej służbie zdrowia. Lekarz przepisał małoletniemu preparaty witaminowe, które kosztują 300 – 350 złotych miesięcznie, małoletni musi także stosować wysokokaloryczną dietę, co powoduje zwiększenie kosztów jego wyżywienia. Obecnie I. S. przeznaczona na jedzenie dla syna około 500 zł miesięcznie. Matka powoda kupuje mu używane ubrania, gdyż na nowe jej nie stać, na książki do szkoły dla powoda wydała w tym roku szkolnym około 350 zł, a na zeszyty około 100 zł. Matka małoletniego z zawodu jest ogrodnikiem, pracuje w firmie (...) S. jako bukieciarka za wynagrodzeniem 1180 zł netto. Zarobki I. S. wzrosły od 2011 roku o 55 złotych. Do stycznia b.r. matka powoda pracowała dorywczo jako kasjerka w supermarkecie (...), ale zwolniono ją z powodu redukcji etatów.

Pozwany P. S. z zawodu jest pilarzem, mieszka z matką w należącym do niej domu i prowadzi z nią wspólne gospodarstwo domowe. P. S. na utrzymanie domu daje matce 300 zł miesięcznie. Pozwany od sierpnia 2013 roku pracuje w Przedsiębiorstwie (...) Spółka z o.o. jako pilarz – drwal, na pełen etat, na okres próbny do 25 listopada 2013 roku za wynagrodzeniem w wysokości 13 zł brutto za godzinę pracy, tj. około 1.600 złotych netto miesięcznie. W 2011 roku P. S. zatrudniony był w (...) Zakładach Usług (...), gdzie zarabiał około 1700 zł netto miesięcznie. Z powodu likwidacji pracodawcy, pozwanego zwolniono w marcu 2013 roku. P. S. – podobnie jak w roku 2011 – spłaca kredyt w wysokości 10000 zł. Pozwany nie spotyka się z powodem od marca 2013 roku, a od czerwca nie kontaktuje się z nim nawet telefonicznie.

Odnosząc się do zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd Rejonowy podniósł, że ustalił stan faktyczny w oparciu o złożone do akt dokumenty, które nie budzą wątpliwości co do ich wiarygodności oraz zeznania przedstawicielki ustawowej powoda I. S. i pozwanego P. S., które były jasne, spójne i wzajemnie się uzupełniały.

Przechodząc do rozważań prawnych, Sąd Rejonowy stwierdził, że powództwo co do zasady zasługuje na uwzględnienie, zaznaczając, że pozwany uznał powództwo do kwoty po 450 zł i wskazując, iż zgodnie z dyspozycją art. 213 § 2 k.p.c. sąd jest związany uznaniem powództwa. Sąd Rejonowy przytaczając brzmienie art. 133 § 1, 135 i 96 k.r.o. podniósł, że rozpatrując powództwo o podwyższenie alimentów należy przede wszystkim uwzględnić ewentualne zmiany sytuacji materialnej, osobistej oraz zwiększenie usprawiedliwionych potrzeb, zarówno zobowiązanego, jak i uprawnionego do świadczeń alimentacyjnych. Orzekając o wysokości świadczeń alimentacyjnych Sąd bierze pod uwagę nie tylko dochody realnie osiągane przez zobowiązanego do świadczeń alimentacyjnych, ale także jego potencjalne możliwości zarobkowe i majątkowe. Sąd Rejonowy doszedł do wniosku, iż w niniejszej sprawie zasadnym jest podwyższenie alimentów od pozwanego na rzecz małoletniego powoda do kwoty po 700 zł miesięcznie, gdyż od czasu wydania przez Sąd ostatecznego wyroku ustalającego wysokość alimentów, tj. od maja 2011 roku, zmieniła się sytuacja życiowa powoda - zwiększyły się znacznie potrzeby małoletniego, co jest związane ze zmianą przez niego szkoły - z podstawowej na gimnazjum, w którym wyższe są koszty książek i innych pomocy naukowych - intensywnym wzrostem małoletniego, a przede wszystkim z pogorszeniem się stanu zdrowia powoda. U małoletniego powoda stwierdzono skrzywienie kręgosłupa i deformację klatki piersiowej. W związku z tym powód musi korzystać z rehabilitacji i masaży, których koszt wynosi obecnie około 600 zł miesięcznie. Ponadto, małoletni zażywa przepisane przez lekarza preparaty witaminowe i wysokokaloryczne, których miesięczny koszt wynosi 300 – 350 zł. Należy zatem przyjąć, iż koszty utrzymania M. S. wzrosły od maja 2011 roku co najmniej o 1000 zł miesięcznie. Natomiast sytuacja materialna matki małoletniego nie uległa zmianie, podobnie, jak sytuacja pozwanego, którego wynagrodzenie jest obecnie jedynie o około 100 zł niższe niż w 2011 roku. Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, Sąd pierwszej instancji uznał, iż kwota 700 zł miesięcznie tytułem alimentów jest adekwatna do usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda oraz możliwości zarobkowych pozwanego. Skoro bowiem potrzeby małoletniego wzrosły w badanym okresie o co najmniej 1000 zł miesięcznie, podwyższenie alimentów od pozwanego o kwotę jedynie 300 zł miesięcznie nie jest podwyższeniem znaczącym i dużą część zwiększonych kosztów utrzymania powoda będzie musiała ponieść jego matka.

Od wyroku Sądu Rejonowego w części podwyższającej alimenty apelację złożył pozwany precyzując ją ostatecznie w ten sposób, iż wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z uwagi na konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Apelujący zarzucił zaskarżonemu orzeczeniu naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy a mianowicie:

- art. 233 § 1 k.p.c. w zw., z art. 158 § 3 i art. 316 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego prowadzący Sąd do błędnej oceny jego mocy dowodowej i oparcie zaskarżonego wyroku na zeznaniach, twierdzeniach i oświadczeniach stron zawartych w protokole rozprawy, który nie został podpisany przez protokolanta,

- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 316 § 1 k.p.c. poprzez nieoparte materiałem dowodowym przyjęcie, że uzasadnione koszty utrzymania małoletniego powoda wzrosły w okresie badanym przez Sąd o kwotę co najmniej 1000 zł, co było skutkiem nieuprawnionego uznania za udowodnione, iż miesięczny koszt rehabilitacji i masaży powoda wynosi 600 zł w sytuacji, gdy przedstawicielka ustawowa nie przedstawiła na tę okoliczność żadnych wiarygodnych dowodów w postaci dokumentów, a jedynie swoje twierdzenia oraz uznania za udowodnione, okoliczności nieprawdopodobnej z punktu widzenia zasad wiedzy i doświadczenia życiowego, iż miesięczny koszt preparatów witaminowych i wysokokalorycznych to kwota 300-350 zł w sytuacji, gdy jedyny dowód na tę okoliczność to faktura na zakup 20 opakowań preparatu na kwotę jedynie 115 zł, wreszcie poprzez dowolne przyjęcie, iż koszty związane ze zmianą szkoły powoda były znaczne, wobec braku dowodów na tę okoliczność.

Nadto w apelacji i jej uzupełnieniu zgłoszono szereg wniosków dowodowych podnosząc, że przeważająca część zgłoszonych środków dowodowych powstała już po zamknięciu rozprawy przez Sąd Rejonowy.

W uzasadnieniu apelujący podniósł, że pozwany jest obecnie osobą bezrobotną, gdyż jego zatrudnienie ustało (...) roku, zaś przedstawicielka ustawowa powoda podjęła dodatkowe zatrudnienie, o którym nie poinformowała Sądu

pierwszej instancji. Apelujący wskazał również, że Sąd Rejonowy nie rozpoznał wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka P. M..

W piśmie procesowym z dnia 17 lutego 2014 roku strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji podnosząc, że sytuacja I. S. uległa pogorszeniu z uwagi na zmniejszenie jej zatrudnienia do 1/2 etatu, co skutkowało obniżeniem wynagrodzenia do 840 zł brutto miesięcznie. Poza tym wskazano, że pozwany mimo zarejestrowania jako bezrobotny nadal spłaca raty kredytu w kwocie po 1000 zł miesięcznie i płaci alimenty w kwocie po 500 zł miesięcznie, co oznacza, że ma dodatkowe dochody.

W toku postępowania apelacyjnego protokół rozprawy z dnia 15 listopada 2013 roku został podpisany przez protokolanta.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja pozwanego jest zasadna i skutkuje uchynieniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Należy przede wszystkim wskazać, że podstawę materialno-prawną roszczenia strony powodowej stanowi w niniejszej sprawie art. 138 k.r.o. Zgodnie z jego treścią w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Nie każda zmiana w zakresie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego uzasadnia zastosowanie powołanego przepisu, lecz jedynie taka zmiana, która jest istotna i jednocześnie ma charakter trwały. Ustalenie zmiany stosunków następuje poprzez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami uprzednio istniejącymi. Należy przede wszystkim podnieść, że od ustalenia wysokości alimentów w kwocie po 400 zł miesięcznie do daty wniesienia pozwu o podwyższenie alimentów w niniejszej sprawie upłynęły niewiele ponad 2 lata. Strona powodowa wnosząc po tak krótkim czasie o podwyższenie alimentów o 100 % winna udowodnić taką zmianę stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o., która uzasadnia jej żądanie. Natomiast Sąd Rejonowy uwzględniając roszczenie w przeważającej części i podwyższając alimenty o 75 % winien w sposób przekonujący i jednoznaczny uzasadnić spełnienie przesłanek przemawiających za uwzględnieniem powództwa w takim rozmiarze. Tymczasem Sąd pierwszej instancji stwierdzając, że sytuacja matki dziecka nie uległa zmianie, zaś dochody pozwanego nawet uległy obniżeniu o 100 zł miesięcznie przyjął, że podwyższenie alimentów uzasadnia wzrost kosztów utrzymania powoda o 1000 zł, na który składa się zakup preparatów witaminowych w kwocie 300-350 zł miesięcznie oraz koszt rehabilitacji powoda wynoszący 600 zł miesięcznie, opierając się w tym zakresie jedynie na oświadczeniu matki powoda, która nie przedstawiła na poparcie powyższych twierdzeń żadnych dowodów. Zasadny jest zatem zarzut podniesiony w apelacji, że ustalenie przez Sąd Rejonowy, iż w okresie ostatnich 2 lat nastąpił wzrost kosztów utrzymania powoda o 1000 zł miesięcznie jest zupełnie dowolny i nie znajduje uzasadnienia w zebranych przez Sąd pierwszej instancji materiale dowodowym. Zasadny jest również zarzut apelującego, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał zgłoszonego przez pozwanego wniosku o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka. Postępowanie dowodowe ograniczyło się w tej sytuacji do jednej rozprawy, na której Sąd przesłuchał strony. Należy również mieć na względzie, że w postępowaniu przed Sądem Rejonowym strony działały bez profesjonalnych pełnomocników, którzy zostali ustanowieni dopiero po wydaniu wyroku przez Sąd pierwszej instancji. Pełnomocnicy w złożonych pismach procesowych wskazali, że sytuacja obu stron uległa istotnym zmianom. Pełnomocnik pozwanego podniósł, że sytuacja pozwanego uległa istotnej zmianie, gdyż obecnie jest on bezrobotny, a nadto matka powoda podjęła dodatkowe zatrudnienie o czym nie poinformowała Sądu pierwszej instancji, poza tym wskazał, że pozwany wbrew twierdzeniu przedstawicielki ustawowej utrzymuje kontakt z synem. Z kolei pełnomocnik strony powodowej podniósł, że sytuacja matki powoda uległa istotnej zmianie, gdyż obecnie jest ona zatrudniona jedynie na 1/2 etatu, zaś pozwany osiąga dochody, które ukrywa. Wyjaśnienie powyższych okoliczności wymaga przeprowadzenia ponownego dowodu z przesłuchania stron, jak również przeprowadzenia innych dowodów, które pozwolą na rozstrzygnięcie powództwa w oparciu o stanowiący podstawę materialno – prawną art. 138 k.r.o. i prawidłowo przeprowadzone postępowanie dowodowe. Należy też wskazać, że pozwany w apelacji i jej uzupełnieniu złożył szereg wniosków dowodowych, które Sąd Rejonowy rozpoznając ponownie sprawę winien uwzględnić lub w przypadku ich oddalenia – oddalenie to uzasadnić. Wyjaśnienia wymaga również kwestia zakresu w jakim pozwany

uznał roszczenie, gdyż uzasadnienie Sądu Rejonowego zawiera w tej części sprzeczność – na karcie 21 podano, że pozwany uznał powództwo do kwoty po 500 zł miesięcznie, zaś na karcie 24, że do kwoty po 450 zł miesięcznie.

Rozpoznając sprawę ponownie Sąd Rejonowy powinien wyeliminować wyżej wskazane uchybienia, podjąć decyzję w przedmiocie nierozpoznanych wniosków dowodowych i zbadać wymienione wcześniej przez Sąd Okręgowy okoliczności. Ponieważ ich zbadanie będzie wymagało w istocie przeprowadzenia przez Sąd pierwszej instancji postępowania dowodowego w całości, włącznie z uzupełniającym przesłuchaniem stron, zaskarżony wyrok należało uchylić i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy uwzględniając apelację pozwanego, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.